

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI THỊ HỒNG VÂN

NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ
KHU CÔNG NGHIỆP TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60 3401

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đinh Đức Thuận

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào.

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Bùi Thị Hồng Vân

LỜI CẢM ƠN

Thực hiện đề tài "*Nâng cao hiệu quả quản lý Khu công nghiệp tỉnh Quảng Ninh*", tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên, Khoa Quản lý kinh tế, khoa Sau đại học, các giáo sư, phó giáo sư, Tiến sĩ và các giảng viên đã trực tiếp tham gia giảng dạy, quan tâm và tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành khoá học.

Xin cho tôi được bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến TS . Đinh Đức Thuận - người hướng dẫn khoa học đã tận tình giúp đỡ tôi trong việc định hướng đề tài cũng như trong suốt quá trình nghiên cứu, viết luận văn. Cảm ơn các cán bộ, chuyên viên Ban Quản lý Khu kinh tế Quảng Ninh đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong quá trình tổng hợp số liệu, cũng như các ý kiến tham gia để tôi hoàn thành luận văn này.

Do điều kiện thời gian và phạm vi nghiên cứu có hạn, luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, tác giả luận văn kính mong nhận được sự chỉ dẫn và góp ý thêm của các thầy giáo, cô giáo và các bạn đồng nghiệp để luận văn trở nên hoàn thiện hơn.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2012

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Bùi Thị Hồng Vân

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ.....	viii
PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Sự cần thiết của luận văn	1
2. Tình hình nghiên cứu đề tài	3
3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài	4
3.1. Mục tiêu chung:.....	4
3.2. Mục tiêu cụ thể:.....	4
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	5
4.1 Đối tượng nghiên cứu.....	5
4.2 Phạm vi nghiên cứu.....	5
5. Những đóng góp của luận văn	5
6. Kết cấu của luận văn	5
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VỀ KHU CÔNG NGHIỆP .	6
1.1. Những lý luận chung về KCN.....	6
1.1.1. Khái niệm khu công nghiệp	6
1.1.2. Đặc điểm của KCN	9
1.2. Vai trò của KCN đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước	10
1.2.1. Thu hút vốn đầu tư để phát triển nền kinh tế	10
1.2.2. Góp phần giải quyết việc làm cho xã hội.....	12
1.2.3. Tăng kim ngạch xuất khẩu	13
1.2.4. Góp phần quan trọng vào tăng trưởng kinh tế và đóng góp vào ngân sách Nhà nước	14
1.2.5. Góp phần hình thành mối liên kết giữa các địa phương và nâng cao năng lực sản xuất ở từng vùng, miền	15

1.2.6. Góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa	15
1.3. Tổng quan về quản lý nhà nước đối với KCN	17
1.3.1. Quá trình hình thành và phát triển cơ chế, chính sách, mô hình quản lý KCN.....	17
1.3.2. Nội dung quản lý và công tác quản lý đối với KCN của Ủy ban Nhân dân tỉnh.....	18
1.3.4. Chỉ tiêu đánh giá công tác quản lý KCN	19
1.4. Những kinh nghiệm quản lý KCX, KCN của các tỉnh	20
1.4.1. Kinh nghiệm của tỉnh Đồng Nai:	20
1.4.2. Kinh nghiệm của Hải Phòng:	22
1.4.3. Tỉnh Hải Dương:	24
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Câu hỏi đặt ra của đề tài.....	27
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	28
2.2.1. Cơ sở phương pháp luận:	28
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu:	28
2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu:	30
2.2.4. Phân tích số liệu:	30
2.2.5. Phương pháp lấy ý kiến chuyên gia:	31
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu phân tích.....	32
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ CÁC KHU CÔNG NGHIỆP TỈNH QUẢNG NINH	33
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội của Quảng Ninh liên quan đến sự phát triển các KCN ở Quảng Ninh.....	33
3.1.1. Diện tích, vị trí địa lý, tiềm năng kinh tế, nhân lực	33
3.1.2. Hiện trạng về tình hình phát triển KT - XH của tỉnh Quảng Ninh	35
3.1.3. Những lợi thế và hạn chế của Quảng Ninh trong phát triển các KCN .	38
3.2. Thực trạng công tác quản lý khu công nghiệp Quảng Ninh	41
3.2.1. Quá trình hình thành và phát triển KCN của tỉnh Quảng Ninh	41

3.2.2. Kết quả đạt được về Kinh tế - Xã hội của các KCN Quảng Ninh trong những năm qua:	43
3.3. Phân tích đánh giá công tác quản lý KCN tỉnh Quảng Ninh	54
3.3.1. Đánh giá chung những kết quả đạt được	54
3.3.2. Những tồn tại, hạn chế chung trong công tác quản lý KCN	60
3.3.3. Nguyên nhân của những hạn chế	64
CHƯƠNG 4 : MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ CÁC KCN TẠI TỈNH QUẢNG NINH.....	70
4.1. Dự báo phát triển KT-XH tỉnh Quảng Ninh và phương hướng nâng cao vai trò của các KCN đối với sự phát triển KT-XH trên địa bàn	70
4.1.1. Dự báo sự phát triển kinh tế xã hội tỉnh Quảng Ninh đến 2015	70
4.1.2. Quan điểm, mục tiêu phát triển các KCN tại Quảng Ninh định hướng tới 2020.....	74
4.2. Những giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý các KCN tỉnh Quảng Ninh đến năm 2015	75
4.2.1 Nhóm giải pháp về công tác quy hoạch và cơ chế chính sách.....	75
4.2.2. Các giải pháp về bộ máy quản lý và nguồn nhân lực	81
4.3. Một số kiến nghị.....	85
4.4.1. Đối với Trung ương:	85
4.4.2. Đối với tỉnh Quảng Ninh.....	86
KẾT LUẬN CHƯƠNG 4.....	87
KẾT LUẬN	88
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	99

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
AFTA	Khu mậu dịch tự do ASEAN
APEC	Diễn đàn hợp tác kinh tế Châu Á-Thái Bình Dương
BQL	Ban Quản Lý
CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
CP	Cổ phần
DAĐT	Dự án đầu tư
KCN, CCN, CN	Khu công nghiệp, cụm công nghiệp, công nghiệp
DN	Doanh nghiệp
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
KCN, KCX	Khu công nghiệp, Khu chế xuất
KCNC	Khu công nghệ cao
KKT	Khu Kinh tế
KT-XH	Kinh tế - Xã hội
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
UNIDO	Tổ chức phát triển Công nghiệp Liên Hiệp quốc
UNCTAD	Hội nghị Liên hiệp quốc về thương mại và phát triển

DANH MỤC CÁC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1: Lao động đang làm việc trong các ngành Kinh tế quốc dân	34
Bảng 3.2: Số người hoạt động kinh tế từ 15 tuổi trở lên	35
phân theo trình độ chuyên môn	35
Bảng 3.3: Một số chỉ tiêu KTXH tỉnh Quảng Ninh 2006 - 2010	36
Bảng 3.4: Tình hình đầu tư phát triển kinh tế trên địa bàn	37
Bảng 3.5. Các KCN đã thành lập và chuẩn bị đầu tư	42
Bảng 3.6. Tổng hợp số liệu dự án trong KCN Quảng Ninh	43
Bảng 3.7. Một số chỉ tiêu chính về kết quả hoạt động của các DNKCN	45
Bảng 3.8. Hiệu quả sử dụng đất KCN.....	46
Bảng 3.9: Sản phẩm công nghiệp chủ yếu toàn tỉnh.....	47
Bảng 3.10. Trình độ công nghệ.....	48
Bảng 4.1: Các chỉ tiêu KTXH tỉnh Quảng Ninh đến 2020	73

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 1.1: Đầu tư trực tiếp nước ngoài vào KCN, KCX.....	11
Biểu đồ 1.2: Lao động làm việc trong KCN, KCX ở Việt Nam.....	13
Biểu đồ 3.1: Nộp ngân sách Nhà nước của các KCN tỉnh Quảng Ninh.....	47
Biểu đồ 3.2: Tăng trưởng các ngành kinh tế Quảng Ninh	51
Biểu đồ 3.3: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế Quảng Ninh	52

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Sự cần thiết của luận văn

Khu công nghiệp là khu chuyên sản xuất hàng công nghiệp và thực hiện các dịch vụ cho sản xuất công nghiệp, có ranh giới địa lý xác định, được thành lập theo điều kiện, trình tự, thủ tục quy định của Nhà nước. Quản lý và nâng cao hiệu quả hoạt động của các khu công nghiệp nhằm phát huy vai trò và đóng góp quan trọng vào công cuộc phát triển kinh tế đất nước, đảm bảo phát triển bền vững về mặt kinh tế, môi trường, xã hội, thực hiện mục tiêu đến 2020 Việt Nam cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại như đã đề ra tại Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011- 2020.

Quảng Ninh là một tỉnh nằm trong vùng kinh tế trọng điểm phía Bắc, có nhiều thuận lợi để phát triển công nghiệp. Các khu công nghiệp Quảng Ninh đã và đang khẳng định vai trò quan trọng của mình trong sự nghiệp phát triển Kinh tế-Xã hội của tỉnh Quảng Ninh, góp phần đẩy mạnh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Cùng với sự phát triển chung của cả nước và dựa vào điều kiện đặc thù, thế mạnh của địa phương, đến nay toàn tỉnh hiện có 11 KCN được Thủ tướng Chính phủ chấp thuận chủ trương đầu tư và bổ sung vào Danh mục các khu công nghiệp dự kiến ưu tiên thành lập mới đến năm 2015 và định hướng đến năm 2020. Các KCN đã thu hút được 70 dự án đầu tư, trong đó 22 dự án FDI với tổng vốn đầu tư thu hút đạt 250,4 triệu USD và 48 dự án trong nước tổng vốn đầu tư đăng ký đạt 7.002 tỷ đồng. Trong số các khu công nghiệp trên chỉ riêng khu công nghiệp Cái Lân tỷ lệ lấp đầy khu công nghiệp cơ bản đạt 100%, thu hút 58 dự án đầu tư thứ cấp gồm 18 dự án FDI và 40 dự án trong nước với tổng vốn đăng ký đến hết năm 2012 đạt khoảng 4.674 tỷ đồng và 276 triệu USD, các khu công nghiệp còn lại đang tiếp tục thu hút các dự án và tiến hành đầu tư hạ tầng.